

SIKKERHEDSDATABLAD

Sikkerhedsdatablad efter (EF) nr. 1907/2006.

PUNKT 1: Identifikation af stoffet/blandingen og af selskabet/virksomheden**1.1. Produktidentifikator:**

Orbis Occlu markeringspray, Plus, grøn

1.2. Relevante identificerede anvendelser af stoffet eller blandingen samt anvendelser, der frarådes:

Hjælpe middel til markering af tænder – anvendes af tandtekniker.

1.3. Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet:**Producent**Orbis^o Dental Handelsgesellschaft

Schuckerstr. 21

D-48153 Münster

Ansvarlig for sikkerhedsdatablad (e-mail): heidi.lykke@plandent.dk**Importør**

Plandent

Jydekrogen 16

2625 Vallensbæk

Tlf.: 43 66 44 44

Fax: 43 66 44 00

1.4. Nødtelefon:

82 12 12 12 (Giftlinjen - døgnåben alle dage).

PUNKT 2: Fareidentifikation**2.1. Klassificering af stoffet eller blandingen:**

Yderst brandfarlig aerosol.

EU (67/548 eller 1999/45): F+;R12

CLP (1272/2008): Flam. Aer. 1;H222+H229

2.2. Mærkningselementer:**FARE**

H222: Yderst brandfarlig aerosol.

H229: Beholder under tryk. Kan sprænges ved opvarmning.

P210: Holdes væk fra varme, varme overflader, gnister, åben ild og andre antændelseskilder. Rygning forbudt.

P211: Spray ikke mod åben ild eller andre antændelseskilder.

P251: Må ikke punkteres eller brændes, heller ikke efter brug.

P410+P412: Beskyttes mod sollys. Må ikke udsættes for temperaturer på over 50°C.

2.3. Andre farer: Ingen kendte.

PBT/vPvB: Indholdsstofferne er ikke PBT/vPvB iht. kriterierne i REACH bilag XIII.

PUNKT 3: Sammensætning af/oplysning om indholdsstoffer**3.2. Blandinger:**

% w/w	Stofnavn	CAS-nr.	EF-nr.	Index-nr..	REACH-reg.nr.	Stofklassificering
90-95	Isobutan	75-28-5	200-857-2	601-004-0-0	-	EU: F+;R12 CLP: Flam. Gas 1;H220 Press. Gas;H280

Ordlyd af R-sætning(er) - se punkt 16.

PUNKT 4: Førstehjælpsforanstaltninger**4.1. Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger:**

Indånding: Bring personen i frisk luft. **Lette tilfælde:** Holdes i ro under opsyn. Ved ubehag: Søg læge. **Svære tilfælde:** Bevidstløse lejres i aflåst sideleje med hovedet lavt og holdes varme. Er vejrtrækningen stoppet, gives kunstigt åndedræt. Tilkald straks læge eller ambulance.

Hud: Fjern straks forurenede tøj. Skyl huden og vask grundigt med vand og sæbe. Ved hudgener: Søg læge.

Øjne: Skyl straks med vand eller fysiologisk saltvand. Evt. kontaktlinser fjernes, og øjet spiles godt op. Ved fortsat irritation: Søg læge.

Indtagelse: Skyl straks munden grundigt og drik rigelige mængder vand. **Fremkald ikke opkastning** da det øger faren for at få produktet i lungerne. Indtræffer opkastning, holdes hovedet lavt, for at undgå maveindhold i lungerne. Tilkald da straks ambulance.

Forbrænding: Skyl med vand indtil smerterne er ophørt. Fjern under skylningen ikke fastbrændt tøj fra det forbrændte område. Hvis lægebehandling er nødvendig, fortsættes skylningen, indtil en læge har overtaget behandlingen.

PUNKT 4: Førstehjælpsforanstaltninger

4.2. Vigtigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede:

Irritation af lunger, hud og øjne, hovedpine, svimmelhed, opkastning, kvalme og evt. bevidstløshed. Hyppig indånding af selv små mængder organisk opløsningsmiddel kan skade bl.a. lever, nyrer og centralnervesystem (herunder hjerneskader).

4.3. Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig:

Vis dette sikkerhedsdatablad til læge eller skadestue.

PUNKT 5: Brandbekæmpelse

5.1. Slukningsmidler:

Vandtåge (aldrig vandstråle - spreder branden), skum, pulver eller kulsyre.

5.2. Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen:

Aerosolbeholdere kan eksplodere ved brand. Undgå indånding af røggasser. Ved kraftig opvarmning eller brand dannes giftige gasser: Primært carbonoxider.

5.3. Anvisninger for brandmandskab:

Fjern beholdere om muligt. Brug BLØD VANDSTRÅLE for at køle beholdere! Brug trykluftmaske ved kraftig røgudvikling.

PUNKT 6: Forholdsregler over for udslip ved uheld

6.1. Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer:

Brug personlige værnemidler - se punkt 8. Fjern antændelseskilder. Begræns spredning. Sørg for god udluftning.

6.2. Miljøbeskyttelsesforanstaltninger:

Undgå udledning til kloak - se punkt 12. Informer de lokale miljømyndigheder ved udslip til omgivelserne.

6.3. Metoder og udstyr til inddæmning og oprensning:

Opsuges med papir, granulat eller lign. Opsamles i egnede beholdere. Efterskyl grundigt med vand. Videre håndtering af spild - se punkt 13.

6.4. Henvisninger til andre punkter:

Se ovenfor.

PUNKT 7: Håndtering og opbevaring

7.1. Forholdsregler for sikker håndtering:

Undgå indånding af spraytåger. Sørg for effektiv ventilation. Undgå kontakt med hud, øjne og klæder. Efter brug afvask med rigelig vand og sæbe. Der skal være adgang til nødbruser. Må aldrig anvendes i nærheden af ild, gnister eller varme overflader. Rygning forbudt. Såfremt arbejdsprocessen er klassificeret iht. At/Beredskabsstyrelsen bestemmelser, skal elektriske installationer m.v. overholde Sikkerhedsstyrelsens bestemmelser. Normalt anses brand og eksplosionsfare for effektivt forebygget, når dampkoncentrationen er under 25 % af nedre eksplosionsgrænse. God praksis er højst 10 % af nedre eksplosionsgrænse. Efter brug afvask med rigelig vand og sæbe og huden indfedtes med håndcreme.

7.2. Betingelser for sikker opbevaring, herunder eventuel uforenelighed:

Aerosolbeholdere skal opbevares forsvarligt, så de er til mindst mulig fare for omgivelserne, ikke udsættes for beskadigelse eller anden overlast og let kan fjernes ved brand. På et tørt, køligt (10-30°C) og velventileret sted, ikke i direkte sollys. Brandsikkert. Beredskabsstyrelsens tekniske forskrifter for brandfarlige væsker skal nøje følges, herunder reglerne for brandfarligt oplag.

Brandfareklasse: I-1 (Flammepunkt < 21°C Ej blandbar med vand). 1 oplagsenhed = 1 liter.

Forsvarligt, utilgængeligt for uvedkommende, adskilt fra levnedsmidler, foderstoffer, lægemidler o.l.

7.3. Særlige anvendelser:

Se anvendelse - punkt 1.

PUNKT 8: Eksponeringskontrol/Personlige værnemidler

8.1. Kontrolparametre:

Grænseværdi: 500 ppm = 1200 mg/m³ (n-Butan)

DNEL/PNEC: Ingen CSR.

8.2. Eksponeringskontrol:

Egnede foranstaltninger til eksponeringskontrol: Sørg for effektiv ventilation.

Personlige værnemidler:

Indånding: Åndedrætsværn normalt ikke nødvendigt. Ved utilstrækkelig ventilation: Anvend godkendt maske (iht. EN140) med kombinationsfilter type AX/P2 (brunt - mod organiske dampe (lavtkogende)/partikler). Filtrene har begrænset brugstid (skal skiftes). Læs fabrikantens anvisninger.

Hud: Brug beskyttelseshandsker (iht. EN374) af f.eks. nitrilgummi. Det har ikke været muligt at finde data for gennembrudstid af indholdsstofferne, så det må anbefales at udskifte handsken efter brug.

Øjne: Tæt sluttende beskyttelsesbriller (iht. EN 166) eller ansigtsskærm ved risiko for kontakt med øjnene.

Foranstaltninger til begrænsning af eksponering af miljøet: Ingen særlige.

PUNKT 9: Fysisk-kemiske egenskaber

9.1. Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber:

Udseende:	Væske på aerosol
Lugt:	Karakteristisk
Lugttærskel:	Ikke bestemt
pH:	Ikke bestemt
Smeltepunkt/frysepunkt (°C):	Ikke bestemt
Begyndelseskogepunkt og kogepunktsinterval (°C):	-11
Dekomponeringstemperatur (°C):	Ikke bestemt
Flammepunkt (°C):	Ikke bestemt – aerosol (< 21)
Fordampningshastighed:	Ikke bestemt
Antændelighed (fast stof, luftart):	Ikke bestemt
Øvre/nedre antændelses- eller eksplosionsgrænser (vol-%):	1,8-8,5
Damptryk (bar, 20°C):	3
Dampmassefylde (luft=1):	Ikke bestemt
Relativ vægtfylde (g/cm ³):	0,6
Vandopløselighed:	Ikke blandbar
Fordelingskoefficient: n-oktanol/vand, Log K _{ow} :	Ikke relevant
Selvantændelsestemperatur (°C):	460
Viskositet:	Ikke bestemt
Eksplosive/oxiderende egenskaber:	Ikke eksplosionsfarlig, men mulighed for ophobning af eksplosionsfarlige dampe

9.2. Andre oplysninger:

Ingen relevante

PUNKT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet:

Ingen tilgængelige data.

10.2. Kemisk stabilitet:

Stabilt ved de anbefalede opbevaringsbetingelser – se punkt 7.

10.3. Risiko for farlige reaktioner:

Dampene kan antændes af f.eks. en gnist, en varm flade eller en glød. Dampene kan danne eksplosive blandinger med luft. Kan drive langt til antændelseskilder og give tilbageslag. Dampene er ved almindelig temperatur tungere end luft og kan spredes langs gulv m.v.

10.4. Forhold, der skal undgås:

Undgå dannelse af gnister og gløder samt opvarmning. Beholderen må ikke punkteres.

Undgå direkte sollys og temperaturer over 50°C.

10.5. Materialer, der skal undgås:

Stærke oxidationsmidler.

10.6. Farlige nedbrydningsprodukter:

Ved ophedning til meget høje temperaturer (spaltning) afgives meget giftige gasser: Carbonoxider.

PUNKT 11: Toksikologiske oplysninger

11.1. Oplysninger om toksikologiske virkninger:

Fareklasse	Data (Butan)	Test	Datakilde
Akut toksicitet:			
Inhalation	LC ₅₀ (inhalation, rotte) = 658 mg/l/4h	Ikke oplyst	IUCLID
Dermal	Ingen data til rådighed.	-	-
Oral	Ingen data til rådighed.	-	-
Ætsning/irritation:	Ingen øjenirritation, kanin	Ikke oplyst	IUCLID
Sensibilisering:	Ingen tilgængelige data.	-	-
CMR:			
	Ingen mutagen effekt	Ames	IUCLID
	Ingen reproduktionstoksicitet ved dyreforsøg	Ikke oplyst	IUCLID
	Ingen kræftfremkaldende effekt	Ikke oplyst	IUCLID

PUNKT 11: Toksikologiske oplysninger

Sandsynlige eksponeringsveje: Lunger, Hud og mavetarmkanal.

Symptomer:

- Indånding: Kan medføre irritation af luftvejene, hovedpine, døsighed, svimmelhed og ved høje koncentrationer ruslignende symptomer og bevidstløshed.
- Hud: Kan virke irriterende og affedtende med rødme. Gentagen udsættelse kan give tør eller revnet hud.
- Øjne: Kan virke irriterende med rødme.
- Indtagelse: Irriterer slimhinderne i mavetarmkanalen. Der kan forekomme kvalme, opkastninger og hovedpine.
- Kroniske virkninger: Indånding af høje koncentrationer eller hyppig indånding af selv små mængder flygtige stoffer kan give skader på bl.a. lever, nyrer og centralnervesystem (herunder hjerneskader).
Langvarig eller gentagen hudkontakt kan medføre tør og revnet hud med risiko for kløe og betændelse.
Dyreforsøg med propan, butan og isobutan tyder på, at de kan påvirke hjertemusklen

PUNKT 12: Miljøoplysninger

12.1. Toksicitet:

Akvatisk	Data(Butan)	Test (Medie)	Datakilde
Fisk	LC ₅₀ (fisk (uspecificeret), 96h) > 1000 mg/l	Ikke oplyst	IUCLID
Krebsdyr	EC ₅₀ (Daphnia, 48h) = 14,22 mg/l	ECOSAR Calculation	ECHA diss.
Alger	EC ₅₀ (Green algae, 96h) = 7,71 mg/l	ECOSAR Calculation	ECHA diss.

12.2. Persistens og nedbrydelighed:

Butan er hurtigt nedbrydelig.

12.3. Bioakkumuleringspotentiale:

Butan: Log Kow = 2.89 - forventes ikke at kunne bioakkumulere.

12.4. Mobilitet i jord:

Butan er gas ved normalt, atmosfærisk tryk og blander sig derfor hurtigt med den omgivende luft.

Butan: K_{oc} (beregnet) < 10 - meget stor mobilitet forventes i jordmiljøer.

12.5. Resultater af PBT- og vPvB-vurdering:

Stoffet er ikke PBT/vPvB iht. kriterierne i REACH bilag XIII.

12.6. Andre negative virkninger:

Ingen kendte.

PUNKT 13: Forhold vedrørende bortskaffelse

13.1. Metoder til affaldsbehandling:

Aerosolbeholdere må ikke punkteres. Kemikaliet skal betragtes som farligt affald. Benyt den kommunale indsamlings- og afhentningsordning.

Kemikalieaffaldsgruppe:	EAK-kode:
Z	16 05 04 (rester)
H	15 02 02 (absorptionsmiddel forurennet med stoffet)

PUNKT 14: Transportoplysninger

14.1. UN-nr.: 1950

14.2. UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name): AEROSOLER, brandfarlig

14.3. Transportfareklasse(r): 2.1

14.4. Emballagegruppe: 5F

14.5. Miljøfarer: Ingen.

14.6. Særlige forsigtighedsregler for brugeren: Ingen.

14.7. Bulktransport i henhold til bilag II i MARPOL 73/78 og IBC-koden: Ikke relevant.

PUNKT 15: Oplysninger om regulering

15.1. Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø:

Må ikke bruges af unge under 18 år (jf. Arbejdstilsynets bek. om unges arbejde).

Ved en arbejdspladsvurdering skal det sikres, at ansatte ikke er udsat for påvirkninger, der kan indebære en risiko ved graviditet eller amning (jf. Arbejdstilsynets bek. om arbejdets udførelse).

Medicinsk udstyr (93/42/EØF) er undtaget fra klassificering og faremærkning iht. CLP (1272/2008).

Anden mærkning:

Produktet skal mærkes iht. regler fastsat i Rådets direktiv om medicinsk udstyr 93/42/EØF - Klasse I.

15.2. Kemikaliesikkerhedsvurdering:

Ingen CSR.

PUNKT 16: Andre oplysninger

Faresætninger angivet under punkt 2 og 3:

R 12: Yderst brandfarlig.
H220: Yderst brandfarlig gas.
H222: Yderst brandfarlig aerosol.
H229: Beholder under tryk. Kan sprænges ved opvarmning.
H280: Indeholder gas under tryk, kan eksplodere ved opvarmning.

Forkortelser:

At. = Arbejdstilsynet

CMR = Carcinogenicitet, mutagenicitet og reproduktionstoksicitet

CSR = Chemical Safety Report (Kemikaliesikkerhedsrapport)

DNEL = Derived No-Effect Level (Udledt nuleffektniveau)

FW = Fresh Water (Ferskvand)

EC₅₀ = Effect Concentration 50 % (Effektkoncentration 50 %)

LC₅₀ = Lethal Concentration 50 % (Dødelig koncentration 50 %)

LD₅₀ = Lethal Dose 50 % (Dødelig dosis 50 %)

PBT = Persistent, Bioaccumulative, Toxic (Persistent, bioakkumulerende, giftig)

PNEC = Predicted No-Effect Concentration (Beregnet nuleffekt-koncentration)

vPvB = very Persistent, very Bioaccumulative (Meget persistent, meget bioakkumulerende)

Litteratur:

ECHA diss. = REACH Registreringsdossier fra ECHA's hjemmeside.

IUCLID = International Uniform Chemical Database Information (International kemikaliedatabase med information om kemiske stoffer)

Rådgivning om oplæring/instruktion:

Produktet må kun anvendes af personer, som nøje er instrueret i arbejdets udførelse og som har kendskab til indholdet i dette sikkerhedsdatablad.

Ændringer siden forudgående version:

Ikke relevant.

Udarbejdet af: Alttox a/s - Tonsbakken 16-18 – DK-2740 Skovlunde - Tlf. 38 34 77 98 / BN – kvalitet PW